

ENIGMA

RAZREDNA NASTAVA

Nizozemska je država koju smo „posjetili“ ovaj mjesec u projektu Upoznajemo svijet. Došli smo na ideju kako bi bilo super povezati Nizozemsku s projektom Enigma. Proučili smo nekoliko nizozemskih tradicionalnih i suvremenih igara koje se temelje na zagonetkama, logici i asocijacijama. Iako su mnoge njihove igre fizičkog karaktera nizozemska djeca uživaju u specifičnim enigmatskim aktivnostima i igrama riječi.

Pronašli smo neke od najpoznatijih primjera:

Tradicionalne i narodne enigmatske igre

- **Hul Gul:** Ovo je stara igra nagađanja koja se najčešće igra gumbima ili kamenčićima. Jedan igrač sakrije određeni broj predmeta u šaku i pita: "*Hul Gul?*". Drugi odgovara: "*Ruke pune*", nakon čega mora točno pogoditi koliko je predmeta u šaci. Ako pogodi, osvaja ih sve.
- **Ik zie, ik zie wat jij niet ziet (Vidim, vidim što ti ne vidiš):** Nizozemska verzija popularne igre "I spy". Igrač odabere predmet u okolini i opiše ga samo bojom (npr. "*i to je crveno*"), a ostali moraju pogoditi o čemu je riječ. Izvrsna je za razvoj vokabulara kod mlađe djece.
- **Raadsel (Zagonetke):** Nizozemska kultura bogata je zagonetkama koje su često tematski vezane uz njihove simbole poput vjetrenjača, tulipana ili sira. Na primjer: "*Okrećem se na vjetru, a ne letim. Što sam?*" (Odgovor: Vjetrenjača).

Društvene igre i igre riječima

- **Wie is de Mol? (Tko je krtica?):** Iako poznata kao televizijski show, ova igra je izuzetno popularna u obliku društvene igre za djecu i odrasle. Temelji se na dedukciji, blefiranju i rješavanju zagonetki kako bi se otkrila "krtica" koja sabotira tim.
- **Wordfeud:** Digitalna verzija Scrabblea koja je u Nizozemskoj postala nacionalni fenomen. Djeca je često igraju na mobitelima kako bi kroz igru učila nove riječi i rješavala jezične zagonetke.
- **Woordzoeker (Tražilica riječi):** Klasične osmosmjerke (word search) su iznimno popularne u nizozemskim dječjim časopisima i kao zasebne aplikacije za vježbanje vokabulara.
- **Lingo:** Temeljena na popularnom kvizu, ova igra zahtijeva od djece da pogode riječ od pet ili šest slova na temelju logičkih tragova i točnih slova, slično današnjem Wordleu.

Ostale enigmatske aktivnosti

- **Puzzeltochten (Zagonetne šetnje):** U Nizozemskoj je vrlo često da škole ili obitelji organiziraju šetnje gradom ili prirodom gdje djeca na svakoj postaji moraju riješiti zagonetku ili zadanu enigmu kako bi dobila upute za sljedeći cilj.
- **Kruiswoordpuzzels (Križaljke):** Prilagođene dječjem uzrastu, križaljke su standardni dio dječje enigmatike u Nizozemskoj, često dostupne i u obliku besplatnih aplikacija.

Istražujući smo pronašli i nekoliko klasičnih nizozemskih zagonetki koje predstavljaju simbole Nizozemske, a prilagođene su i prevedene tako da ih djeca mogu lako razumjeti, a opet zahtijevaju malo "enigmatskog" razmišljanja:

1. **Vjetrenjača (Nizozemski klasik):**

"Imam četiri krila, ali ne mogu letjeti. Kad vjetar zapuše, ja se počnem vrtjeti i stvarati brašno. Što sam?"

2. **Cipele/Klompe (Tradicionalni motiv):**

"Imamo jezik, ali ne možemo govoriti. Imamo rupe, ali ne možemo disati. Idemo s tobom svugdje, ali uvijek ostajemo na podu. Što smo?"

3. **Sir (Još jedan simbol Nizozemske):**

"Žut sam kao sunce, pun sam rupa, a ipak sam čvrst. Što me više režeš, to me više imaš za pojesti. Što sam?"

4. **Tulipan:**

"Zimi spavam u lukovici ispod zemlje, a u proljeće se budim u najljepšim bojama. Ime mi zvuči kao nešto što bi stavio na glavu (turban). Što sam?"

5. **Bicikl (Najčešće prijevozno sredstvo):**

"Imam dva kotača i lanac, ali nemam motor. Ako me prestaneš tjerati nogama, ja ću pasti. Što sam?"

Proljeće i Uskrs poslužili su kao inspiracija za ovomjesečni enigmatski projekt u kojem su učenici rješavali raznolike zadatke na zadanu temu.

